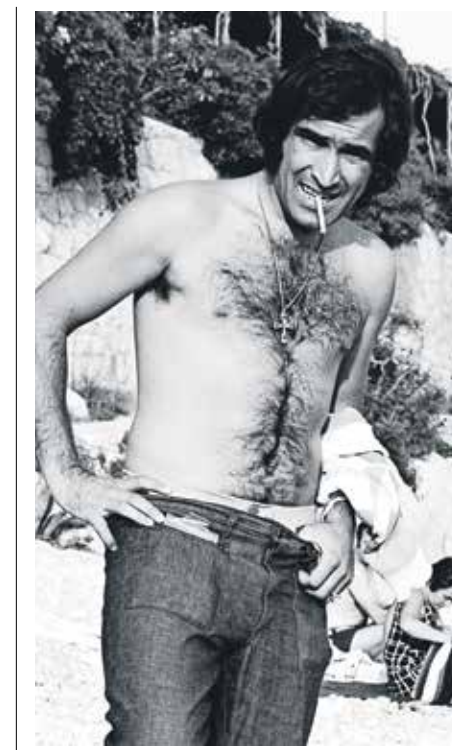

IZLOŽBA SLOBODNE DALMACIJE U ZADRU

80. RODENDAN NOVINA KROZ
OBJEKTIV KULTNIH FOTOREPORTERA

Slobodna Dalmacija povodom 80. rođendana organizira i čitateljima daruje izložbu svojih najpoznatijih fotografija. Nakon Zagreba, gdje je bila otvorena u Galeriji Kranjčar, sada će se pokazati u Zadru u Gradskoj loži od 3. do 12. ožujka, a nakon toga se seli u Šibenik.

Uz izložbu "Osamdeset godina Slobodne Dalmacije" promovira se i monografija. Devedeset fotografija odabrao je Matko Biljak. Predgovor je napisao Damir Sarac, koji navodi: "Osamdeset godina Slobodne Dalmacije u puno slika i malo riječi kako donosi ova monografija, obrnut je proces od dnevnih novina kakve su desetljećima zamišljane i nastajale kod nas i u svijetu. Uvijek je bilo puno više riječi, a puno manje fotografija. Tome je pridonosila i potreba ljudi da više čitaju, a manje gledaju. Ta se klackalica odavno prevrnula i danas je sasvim drukčije: više volimo gledati nego čitati..." piše te nastavlja: "Izbor iz golemog arhiva Slobodne Dalmacije ispravljiva nepravdu koja je fotoreporterima i njihovoj analognoj djeci i digitalnom pomlatku nanošena dugo vremena: tehničke mogućnosti tiska ograničavale su veličinu i kvalitetu fotografija. Bile su, stariji će se sjetiti, najprije nakupina točkica svih nijansi crne i sive, a kako je vrijeme odmicalo i stampadurska struka napredovala, počele su dobivati najprije probavljiv, pa ukusan, i naposljetku majstorski status".

Među mnogim su zastupljenim autorima Živko Gattin, Ante Verzotti, Mladen Tudor i njegov poznati ciklus "Gastabajterri", Feda Klarić, od suvremenijih autora Tom Dubravec i mnogi drugi. □ j

"Eurovision"
koncertLaibach u Kijevu
otkazan je zbog
izjave Guardianu.
Opravdano ili ne?

ALEKSANDAR DRAGAŠ

Ne vidim da je Laibach protiv Ukrajine. A nastup Laibacha u Kijevu bio bi još jedna marketinška pobjeda medijski izuzetno vještog i inteligentnog Zelenskog

Prije nekoliko dana slovenska Pop TV poslala je u Zagreb ekipu da sa mnošmi snimi razgovor zbog pobjede Leta 3 na Dori, a time i sudjelovanja na predstojećem Eurosongu. Taman kad mi je palo napamet kako bih u tom razgovoru mogao predložiti Slovincima da iduće godine na Eurosong pošalju Laibach, prestigla me vijest kako je taj kontroverzni i globalno najvažniji slovenski sastav najavio koncert u Kijevu, planiran za 31. ožujka i to pod imenom "Eurovision". Naime, laibachovci smatraju da je Eurovision Song Contest trebao biti održan u Kijevu, a ne u Liverpoolu, jer je ukrajinski Kalush Orchestra prošle godine bio pobjednik tog natjecanja. Dobro, svi znamo da je takvu manifestaciju teško ili nemoguće organizirati u Kijevu usred rata u Ukrajini i da Liverpool nije "ukrao šou" nego uskočio kao "rezervni položaj" zbog ruske invazije.

Primjerena gesta

Istovremeno, takva mi se gesta Laibacha učinila primjerenom jer, tako sam si to protumačio, bend i time želi podvući da su i Laibach i Slovenija i Europa uz Ukrajinu. Valja podsjetiti i da je Laibach održao dva koncerta u Sarajevu u jeku tamošnjeg rata, 1995. godine, a prije nekoliko godina gostovao i u Sjevernoj Koreji što je malo kojem glazbenom izvođaču sa Zapada pošlo za rukom.

Laibachovci su u najavi koncerta u Kijevu rekli i: "ne smijemo dopustiti da cinizam rata ili cinizam strateskih interesa kapitala naše živote posve pretvori u izvanredno stanje", te da su "svjesni važnosti otpora psihologiji nasilja i sukoba, civilnim stavom i podržavanjem normalnog života, što god to značilo u danom kontekstu". Stoga se mogao steći i dojam da, umjesto "zabave u Liverpoolu", Laibach pretvara kontekst Eurovizije u nešto bitnije, nudeći ga kao metaforu za europsku potporu Ukrajini i ponovo zabijaju gol tamo gdje malo tko pomišlja igrati.

Planirao sam u tom komentaru o predstojećem gostovanju Laibacha u Kijevu osvrnuti se i na njihov nedavno objavljeni EP "Love Is Still Alive", svojevrsnom audio produžetku filma "Iron Sky - The Coming Race" u kojem glazba tog benda igra važnu ulogu. Elem, "Love Is Still Alive" s osam verzija sjajne pjesme koja bi se mogla protumačiti i kao electro-country, a navodno će uslijediti i videoigrica na tu temu, donosi viziju prema kojoj ovo što živimo je

sumračna i sumanutu "zora trećeg tisućljeća covječanstva" jer "planeta Zemlja, koju smo nekada znali kao svoj dom, sada je samo mrtva stijena koja lebdi svenirom, uništena ratovima, pandemijama i svim zlom koje ljudi čine", pojašnjavali su laibachovci. Jaka i primjerena metafora koja je trebala biti nadograđena i koncertom "Eurovision" u Kijevu.

I taman kad sam krenuo pisati spomenuti komentar, opet me pretekla vijest ali sad o otkazivanju koncerta Laibacha u Kijevu. Službeno, "lokalni organizator koncerta objavio je na jednoj od društvenih mreža da je koncert otkazan zbog žestokih polemika oko stavova grupe o uzrocima rata u Ukrajini. Kako bismo spriječili nepotrebno dijeljenje Ukrajinaca na različite tabore i otklonili uzrok razdora, odlučili smo otkazati koncert Laibacha u Bel Etageu".

Reakcija benda

I tako je koncert u Kijevu otkazan. Laibach je pak na otkaz reagirao riječima da "neke naše izjave, koje možda nisu bile u skladu s vašim razmišljanjima, nikada nisu imale za cilj da Vas na bilo koji način povrijede ili umanje važnost vaše pravedičke borbe. Od prvih dana ruske agresije na Ukrajinu zauzeli smo nedvosmislen stav i ponovili da u modernom društvu nema mjesta ratu. Geopolitička pitanja ne mogu se rješavati oružanim napadom i političkim huškanjem. Također smo

Možda neke naše izjave nisu u skladu s vašim razmišljanjima, ali nikada nisu imale za cilj povrijediti vas, kazali su

UMJETNOST TIJEKOM RATA
Laibachovci su u povodu najave sada već otkazanog koncerta u Kijevu kazali i da se ne slažu s time da dok "oružje govori, umjetnost šuti" jer su "neka od najvažnijih umjetničkih i glazbenih djela nastala tijekom rata"

odmah otkazali sve planirane nastupe u Rusiji i osudili rusku agresiju i ovaj rat u svim intervjuima. Nemajte se zavaravati - mi volimo rusku književnost, glazbu i umjetnost (...), ali u ovom besmislenom ratu između Rusije i Ukrajine svim smo srcem na strani Ukrajine i njezina naroda, koji se - kao u staroj biblijskoj priči o Davidu i Golijatu - bore dostojanstveno protiv jačeg neprijatelja".

Uz to, laibachovci su u povodu najave sad već otkazanog koncerta u Kijevu rekli i da se ne slažu s time da dok "oružje govori, umjetnost šuti" jer su "neka od najvažnijih umjetničkih i glazbenih djela nastala tijekom rata"

Marketinška pobjeda

Laibach neće uspjeti u svom namumu da u Kijevu nastupi usred ruske invazije na Ukrajinu. No gubi i Kijev, jer mislim da bi nastup Laibacha u Kijevu bio još jedna marketinška pobjeda medijski izuzetno vještog i inteligentnog Zelenskog. No valja se prisjetiti i da se diljem Europe, a na tome je uglavnom medijski izgubljen i nevjest Putin uspio povertirati, agitiralo na bojkot ruske umjetnosti što je bezvazno podilaze "kulturi otkazivanja".

Nota bene, velika inspiracija Laibacha, znaju oni koji prate taj bend od početaka, jest i "ruski slikar" Kazimir Maljevič. Sve od ovog teksta nisam znao da je podrijetlom Poljak, a mjestom rođenja Rus jer je Kijev u to doba bio u sastavu Ruskog Carstva. Razumijem stav ukrajinskog naroda, ali ne izvoditi glazbena djela Čajkovskog, Musorgskog, Rimski-Korsakova, Borodina, Stravinskog, Rahmanjinova i drugih velikih ru-

skih kompozitora nema smisla. Kao ni prestati tiskati ili izvoditi Dostojevskog, Gorkog, Jesenjina, Tolstoja, Čehova, Gogolja, Bulgakova, Puškina, Turgenjeva. Ili ne prikazivati filmove Eizenštejna, Tarkovskog, Stanislavskog i još živućeg Končalovskog.

Svi su spomenuti umjetnici uglavnom djelovali u diktaturama, ruskoj carskoj i/ili sovjetskoj komunističkoj, no određi se njihovih djela zato što je Rusija napala Ukrajinu malo je ipak "too much". Neki od njih možda i nisu posve Rusi, ali i da jesu, a mijenjali su se i režimi i granice, umjetnost mora biti veća od rata. Osim ako u tom ratu neki umjetnici ne podupiru Putina. Laibach, za razliku od Gergjeva, to ne čini.

U Tvornici kulture

Jasno je da je Putin osam godina nakon anektiranja Krima napao Ukrajinu zbog lažne izlike o štice rju Rusa u toj napačnoj državi koja zbog svega nije bila uzor demokracije. No razvidno je i da ovaj rat jako paše Americi, NATO paktu i biznisu koji se bavi naftom, plinom ili oružjem. Ovaj rat dobro dode i geopolitičkim apetitima Kine.

Kako god, iz "sporne izjave" Guardianu ne mogu isčitati da je Laibach za Rusiju, a protiv Ukrajine. I zato ću rado, bez obzira na (ne) opravdano "kanceliranje" iz Kijeva, početi 14. travnja na koncert Laibacha u zagrebačku Tvornicu kulture.

Naravno, volio bih da Ukrajina porazi Rusiju, ali za to Ukrajini treba što brzo dostava što veće količine oružja, umjesto premalo i presporo, a pomalo i s figom u džepu. Stoga nisam uvjeren koliko je brza pobjeda Ukrajine izjesna i neće li se rješavanje za godinu-dvije ipak morati tražiti za zelenim stolom. Stolom za kojim će sjediti ukrajinski i ruski, a vjerojatno i američki kineski te možda lideri još nekih država od utjecaja na dvije zaračene države. Ako su laibachovci ili autor ovog komentara zbog takvog gledišta neprijatelji Ukrajine, a pristaje Rusije... □

Izložba

80

godina u
objektivu

3. - 12. ožujka 2023.

Gradska loža, Narodni trg 2, Zadar

U arhivu najdugovječnijeg dnevnog lista u Hrvatskoj, desetljećima su se nakupljala remek-djela domaćih majstora. Fotografije, poput tih, pretvaraju se iz dnevnih, potrošnih ilustracija u povijesne kapsule kroz koje virimo očima nekih starih majstora i njihovih nasljednika koji umiju zabilježiti najumješniju od svih umjetnosti, život onakav kakav jest.

SLOBODNA
DALMACIJAHANZA
MEDIAPartneri:
HEP Grad
Zadar

J

PRETPLATITE SE NA
JUTARNJI LIST!

DARUJEMO VARTEKS POKLON BON U VRIJEDNOSTI OD 100€
NOVIM PRETPLATNICIMA NA TISKANO IZDANJE JUTARNJEG
LISTA UZ UGOVORNU OBEVU OD GODINE DANA

VARTEKS
1918.
POKLON BON
100 €

Cijena primjerka
JL-a u maloprodaji
1,53€
(17,96 kn)

Cijena primjerka
JL-a u pretplati
1,19€
(8,97 kn)

- popust 25%

Pretplatite se na **Jutarnji list**, ostvarite
popust i besplatnu dostavu!

»01/22 55 374» pretplata@hanzamedia.hr» pretplata.hanzamedia.hr
Radno vrijeme: ponedjeljak - petak: 8-16, subota: 8-12

VARTEKS
1918.